

Zielona Góra, dnia 15.02.2026 r.

Centrum Badań i Edukacji Środowiskowej „Ekspedycja 404”
ul. Akademicka 5
65-240 Zielona Góra

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim
ul. Jagiellończyka 13
66-400 Gorzów Wielkopolski
sekretariat@gorzowwlkp.rdos.gov.pl

Wniosek o powołanie użytku ekologicznego

1. Wstęp

Przedmiotem niniejszej analizy jest niewielkie, sztuczne, eutroficzne jezioro położone na osiedlu Jędrzychów w Zielonej Górze. Ten niewielki zbiornik wodny, wraz z otaczającą go strefą brzegową, stanowi kluczowy, choć niewielki, rezerwuár bioróżnorodności. Celem dokumentu jest przedstawienie merytorycznych podstaw oraz propozycji objęcia tego terenu ochroną prawną ze względu na jego udokumentowaną wartość przyrodniczą. Obiekt ten, mimo niewielkich rozmiarów, pełni kluczową funkcję jako lokalna ostoja bioróżnorodności, co potwierdza stwierdzone występowanie gatunków ptaków takich jak zimorodek (*Alcedo atthis*) i czapla szara (*Ardea cinerea*), będących gatunkami wskaźnikowymi (bioindykatorami) dobrego stanu ekosystemu.

2. Proponowana nazwa

Staw Zimorodek. Nazwa została wyłoniona na drodze głosowania podczas II Zielonogórskiego Dnia Mokradeł.

3. Położenie i granice

Teren położony jest w województwie lubuskim, w mieście Zielona Góra przy ul. Jędrzychowskiej. Teren obejmuje jezioro wraz z otuliną o łącznej powierzchni 8 454 m². Numer ewidencyjny działki to 086201_1.0041.AR_1.91/5. Za centralny punkt obszaru można uznać punkt o współrzędnych: 51°53'45"N 15°30'48"E. Jezioro znajduje się w Nadleśnictwie Przytok (Leśnictwo Kiełpin) na działce o obrębie ewidencyjnym 41, a oddziale i wydzieleniu 268g (adres leśny: 14-18-2-02-268 -g -00).

4. Cele ochrony

Główne cele ochrony dla analizowanego terenu zostały określone następująco:

4.1 Zachowanie siedliska: Utrzymanie w niepogorszonej formie niewielkiego ekosystemu wodnego o charakterze eutroficznym wraz z jego strefą brzegową (litoral) w celu zachowania jego naturalnej struktury i procesów, unikalnych w skali osiedla. Poziom wody uległ znacznemu obniżeniu w przeciągu ostatnich lat. Czynna ochrona tego obszaru będzie mieć na celu zatrzymanie negatywnych procesów mogących w dłuższej perspektywie czasu doprowadzić do jego całkowitego zaniku.

4.2 Ochrona awifauny: Zabezpieczenie miejsc bytowania i żerowania ptaków (w tym objętego ochroną gatunkową zimorodka spotykanego na tym obszarze). Obecność tych gatunków świadczy o istnieniu odpowiedniej bazy pokarmowej i dogodnych warunków, które należy utrzymać.

4.3 Ograniczenie negatywnej antropopresji: Zminimalizowanie negatywnych oddziaływań człowieka, w szczególności przeciwdziałanie postępującej eutrofizacji wód, spowodowanej spływami powierzchniowymi z terenów zurbanizowanych, a także zaśmiecania oraz fizycznego niszczenia roślinności.

Realizacja tych celów jest możliwa jedynie poprzez ustanowienie odpowiedniej i formalnej formy ochrony prawnej dla tego terenu.

5. Proponowana klasyfikacja użytku ekologicznego

Typ użytku ekologicznego: Rezerwaty wodne i jeziorny.

Siedlisko ze względu na swój antropogeniczny charakter nie podlega klasyfikacji w myśl zasad przyjętych przez GIOŚ.

6. Dokumentacja formalna – rejestr powierzchniowy, własność gruntów

Przedmiot wniosku znajduje się w Skarbie Państwa w zarządzie Lasów Państwowych (Nadleśnictwo Przytok, Leśnictwo Kiełpin).

7. Dokumentacja i waloryzacja przyrody użytku ekologicznego

Analizę wartości jeziora przeprowadzono w oparciu o trzy standardowe parametry stanu siedliska: powierzchnię, specyficzną strukturę i funkcję oraz perspektywę ochrony.

- Powierzchnia: Obiekt charakteryzuje się niewielką powierzchnią. W kontekście zurbanizowanego otoczenia osiedla Jędrzychów, jego znaczenie jest jednak nieproporcjonalnie duże. Funkcjonuje on jako „wyspa” bioróżnorodności, stanowiąc kluczowe schronienie i miejsce życia dla wielu gatunków w krajobrazie zdominowanym przez zabudowę.

8. Proponowany sposób ochrony

Skuteczna ochrona wartościowych przyrodniczo obiektów wymaga najczęściej połączenia ochrony biernej, polegającej na prawnym zabezpieczeniu terenu i ograniczeniu negatywnych wpływów, z działaniami z zakresu ochrony czynnej, ukierunkowanymi na utrzymanie lub poprawę stanu siedliska.

8.1 Ochrona Bierna

- Ustanowienie użytku ekologicznego: Formalne podjęcie uchwały przez radę miasta o utworzeniu użytku ekologicznego. Stanowi to podstawę prawną dla dalszych działań i jest kluczowym aktem zabezpieczającym teren przed niepożądaną zabudową lub degradacją.

8.2 Ochrona Czynna

- Wprowadzenie działań mających na celu zatrzymanie obniżającego się poziomu wód (bezwzględna ochrona terenu przed działaniami prowadzącymi do jego fizycznej likwidacji, takimi jak zasypywanie, melioracje czy próby osuszania (zagrożenie o kodzie 800 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie).
- Monitoring jakości wód: W celu kontroli procesów niekorzystnej eutrofizacji, proponuje się wprowadzenie okresowego badania kluczowych parametrów chemicznych wód, w tym stężenia azotu nieorganicznego. Pozwoli to na wczesne reagowanie na ewentualne zanieczyszczenia (zagrożenie o kodzie 701 zanieczyszczenia wód).
- Utrzymanie strefy buforowej: Zachowanie i ewentualne wzmocnienie pasa naturalnej roślinności wokół jeziora, pełniącego funkcję bariery dla zanieczyszczeń spływających z otoczenia.
- Usuwanie gatunków inwazyjnych: Prowadzenie regularnego monitoringu pod kątem pojawienia się inwazyjnych gatunków obcych (neofity), takich jak rdestowce (*Reynoutria sp.*) czy niecierpek gruczołowaty (*Impatiens glandulifera*). W przypadku ich stwierdzenia, konieczne będzie ich natychmiastowe i systematyczne usuwanie w celu ochrony rodzimej flory.
- Zapobieganie presji ze strony zabudowy zbyt blisko tego obszaru mogącej prowadzić do dalszej fragmentacji siedliska.

9. Literatura

Strona internetowa: Bank Danych o Lasach ([link](#))

Strona internetowa: Hydroportal ([link](#))

Strona internetowa: Mapa GDOŚ ([link](#))

Mróz, W., 2012, Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. Warszawa: GIOŚ.

Mróz, W., 2012, Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część II. Warszawa: GIOŚ.

Mróz, W., 2012, Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część III. Warszawa: GIOŚ.

Pawlaczyk P., Jermaczek A., 2008.. Poradnik Lokalnej Ochrony Przyrody Wydanie IV Zmienione. Wydawnictwo Klubu Przyrodników, 2008.

Załączniki:

1. Mapa ewidencyjna z określonym obszarem.
2. Dokumentacja fotograficzna

Załącznik 1 - Mapa ewidencyjna z określonym obszarem.

Porównanie stanu Jeziora Głębokiego na przełomie lat 2010 i 2025 (Google Earth).

Załącznik 2 - Dokumentacja fotograficzna

Zdj. 1-2 (zbiory własne)

Zdj. 3(zbiory własne)

Zdj. 4 - Głosowanie nad nazwą podczas II Zielonogórskiego Dnia Mokradeł (zbiory własne)

